

«Uztan oreka bilatu behar da kimaketarekin»

«Sagarrondo ia gehienak bi urtez behingoak dira eta urtero izateko, gutxiago, baino urtero, kimaketa ezinbestekoa da. 2017an bezala sagarrez beteta badaude, datozen bi urtetan unitasuna egongo da» dio Manuel Iradik

«Zabaloenea baserrian ez da ekoizten, baina bai sagarra. Herri-ko nagusienetakoa da Manuel Iradi-ko daramatza sagarra ekoizten, baina betiko sagasti zaharra berri eta zahar Euskal Herrian bertako 6 milioi sagar bildu dira eta horietatik %1 Zabaloenea bere iloba Luisen produkzioa gehiago iristen dira. «50.000 kilo bildu di- sagardotarako, mahaierako sagarra hartu gabe. Ilobak 60.000 bildu- lagundiak eta Eusko Jaurlaritzak es- du homologatuak egotea, konpro- eta baldintza batzuk betetzea».

Zabaloenean sagardotarako 50 sagar- inguru dituzte, nahiz eta gaur egun- berriak egiten direnean 14-15- dituzten edo gomendatzen dituzten. «Nahasketarekin sagardo egokiena- dela esaten da. Lehen txertatzen- sagar mota batzuk ez dira txertatzen. Ego- aztertzeko ari dira ea sagar mota- gaiztakorrak diren edo ez. E- asko baldin badu baztertu egiten- batzuk diren barietateak bazter- dira. Garai batean hauetako asko- mota oso sagardo gozoa ematen zu- potokilo, bizkaitar, mozoloa...- unitasuna ematen diote. Hala ere- inguruan sagardogileak eta batez- agiak dira adituak».

Sagar mota inguru ditut sagardotarako»

«Iradi bere garaian Normandia, eta Bretañako motak ekarri eta- gin zituen beraiekin. «Jarri nituen- daude. Guztira 50 mota sagardota- rriko». Hala ere sagardoa edozein- sarekin egin daitekeela azpima- du Iradik. «Sagardoa sagarrarekin

egiten da, punto. Sagardo asko egiten da oraindik ere mahairako sagarrarekin, uztat- bikia izan denean esaterako. Mahaieko sagarrarekin ere sagardo ona egin daiteke. Nahasketarekin ateratzen dira sagardo osoenak eta horretarako hemen lehen aipaturiko hamabost mota horiek gomendatzen dira».

Euskal Herrian dagoen erronka betikoa da sagarraren munduan, kantitatea. «Azken finean mugatuak gaude kilotan. Ez dago hainbeste sagarrondorik». Eta hor- Sagarrondoak Landatzeko Plana aipatu behar da.

Azken urteetan egon den sagar- urterik hoberena

2017ko uztak marka guztiak apurtu ditu produkzioari dagokionez. 6 milioi kilorekin 4 milioi litro sagardo ekoiztu dira, eta ekoiz- pen osoaren %30a bertako sagarrarekin egindakoa da. Zaila izango da datozen urteetan horrelako uztaz errepikatzea. Bi urtez behingoa (veceria) mantendu ezke- datorren urtea alde horretatik urriagoa izango da. «Sagar mota asko berez genetikoki bi urtez behingoak dira, urtebi txikia, urtebi haundia, moko... ia gehienak. Hori ez gertatzeko kimaketen bitartez oreka bilatu behar da urtero emateko. Ezin dena da bakanketa (aclareo) egiten hasi dauden baldintzekin. Horrela, ematen badu ongi eta kimaketa eta ongarrien bitartez oreka bilatzen saiatu behar da, urtero sagarra izateko, gutxiago, baino urtero. Sagarrondoak urtean sagarrez beteta egon badira hurrengo urtean gutxi egongo dira eta bi urtera ere seguruasko urri, oso nekatuta geratu delako. Indarber- ritzeko beste bi urte behar izaten ditu. Sagarrondoak landatzeko garaian ere bi

Marcos Iradik Zabaloeneako sagastian sagar ugari bildu ditu.

urtez behingoa den edo ez kontutan hartu behar da».

«2017an eguraldi baldintzak lagundu egin dute»

Eguraldiak ere eragin zuzena izaten du uztan eta 2017an lagundu egin du. «Askok baldintzatzen du. Udaran euria egitea beharrezkoa da, batez ere abuztuan sagarra hazten ari baita. Pasa den abuztuan euria egin zuen. Bildu aurretik bi-hiru astetan asko hazten da sagarra eta aste horietan lehorra egiten badu sufritu egiten du sagarrak. Bizirauteko zuhaitza hostoak botatzen hasten da eta alea txikiagoa geratzen da ur faltagatik. Urteak meteorologi aldetik lagundu egin behar du».

Lore garaian oso garrantzitsua da eguraldi onak egitea emankor bihurtzeko, polinizazioa egoteko Manuel Iradik dienez. «Batzuk apirilaren izaten dute loraldia, beste sagar mota batzuk beranduago, egon leike hiru asteren aldea mota batzutatik bestera».

Neguren arabera lehenago edo beranduago etortzen da sagarra. «Martxoaren azkenaldera, apirilean seguru jakin daiteke sagarra azkar edo berandu etorriko den. Geldialdi begetatiboa egiten du sagarrondoak. Orduan eta negu hotzagoa orduan eta geldialdi luzeagoa egiten du zuhaitzak. Pentsa orain gauden garaian beroa aurreratzen dela eta otsaila nahiko beroa dugula, horrek suposatuko luke sagarra azkar etortzea. 2017an hori gertatu

zen eta irailerako sagarra bilduta zegoen. Urtarrilaren hasieran hotza egin zuen, baino gero otsaila beroa egin zuen eta martxoa ere bai. Berotasunarekin izerditzeko hasten da sagarrondoak. Loretikan heldutasunera sagarrondo mota bakoitzak bere egunak dauzka. Gutxi gora behera 150 egun gutxi gora behera. Loraldia lehenago etortzen bada sagarra lehenago etorriko da». Ordiziako feriarako ongi etortzen da sagarra goiz etortzea. «Irailaren 8aren gertuen dagoen asteazkenean ospatzen da. Egon izan dira urteak sagarra gutxiarekin joan izan garenak, 2017an berriz arazorik ez dugu izan alde horretatik. Aurten irailaren 8ean da».

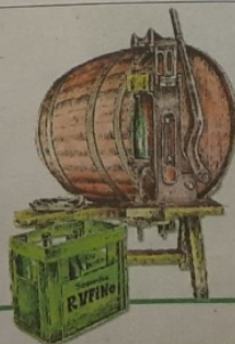

Manuel Iradi

REZOLA SAGARDOTEGIA
www.sidreriarezola.com
Tfnoa: 608 143 332

ASTIGARRAGA (Gipuzkoa)

RUFINO
SAGARDO NATURALA

Urtarrilaren 30ean
irekiko dugu txotx denboraldia

JAVIER ANSORFNA Akarregi Baserria - Hernani TEL. 943 55 27 39